

Тернопільський національний економічний університет

Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота

з

«Економічної теорії»

на тему:

«Зв'язок між інфляцією та цінами на бензин»

Студента 2 курсу ЕК-21 групи

напряму підготовки економічна кібернетика

Жданюка Є. В.

Керівник:

доцент кафедри економічної теорії,

кандидат економічних наук

Лотиш О.Я.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Члени комісії _____

(підпис, прізвище та ініціали)

(підпис, прізвище та ініціали)

(підпис, прізвище та ініціали)

ПЛАН

Вступ

1. Теоретичні підходи до аналізу інфляції.
2. Аналіз інфляційних процесів та динаміки цін на бензин в Україні.
3. Особливості ціноутворення на ринку нафтопродуктів в Україні.
4. Антимонопольне регулювання ринку бензину в Україні.

Висновки

Список використаної літератури

ЗМІСТ

План	2
Зміст.....	3
Вступ.....	4
Теоретичні підходи до аналізу інфляції	6
Аналіз інфляційних процесів та динаміки цін на бензин в Україні	13
Особливості ціноутворення на ринку нафтопродуктів в Україні	16
Антимонопольне регулювання ринку бензину в Україні	18
Висновки	22
Список використаної літератури	23

ВСТУП

Інфляція є характерною рисою будь-якої економіки. Знизити її значення до нульового рівня неможливо, так як це суперечить законам розвитку економіки. Зберегти інфляцію на нормальному рівні – це головне завдання, яке стоїть перед керівництвом держави.

Проблема інфляції займає важливе місце в економіці, адже її показники і соціально-економічні наслідки мають велику роль в оцінці економічної безпеки держави і всесвітнього господарства. Економіка навіть найбільш розвинутої держави може сколихнутись у випадку значного підвищення інфляції. У зв'язку з цим питання інфляції і її усунення хвилює увесь світ. Не є винятком і Україна, яку також сколихнули інфляційні процеси, пов'язані з високим рівнем монополізації економіки, величезному дефіциті державного бюджету, розвитком ринкових структур, валютною політикою, а також створенням сприятливих умов для залучення інвестицій в економіку держави.

Ціль дослідження – вивчити теоретичні підходи до аналізу інфляції, як до макроекономічного явища, та проаналізувати статистичний матеріал по впливу інфляції на ціноутворення у ринку нафтопродуктів України.

Досягнення поставленої цілі можливе при вирішенні поставленого ряду задач:

- 1) вивчити склад поняття «інфляція», види, типи інфляції;
- 2) розглянути стан інфляції в Україні та інфляційний вплив на ціноутворення;
- 3) проаналізувати заходи спрямовані на подолання інфляційних процесів в Україні.

Об'єктом дослідження є теорія інфляції.

Предмет дослідження представлений ціноутворенням на ринку нафтопродуктів України з урахуванням причин інфляційних процесів, соціально-економічних наслідків інфляції.

Теоретичною і методологічною основою дослідження є праці вітчизняних та іноземних вчених та спеціалістів, присвячені дослідженню проблем інфляції.

Останнім часом з'являється все більше вітчизняних видань, присвячених питанню інфляції в державі.

Ключове значення у дослідженні даного питання зіграла робота В. Кизилова «Інфляція та її наслідки», в якій детально розглянуті особливості інфляційних процесів та їх можливі наслідки. Також слід відмітити книгу Н.І. Новикової «Макроекономіка: курс інтенсивної підготовки» та книгу А.А. Смирнова «Інфляція: суть, динаміка, шляхи подолання».

1. Теоретичні підходи до аналізу інфляції.

В нас час загальноприйнятим економістами трактуванням вважається наступне визначення терміну: інфляція – це перенасичення каналів обігу грошовою масою понад потреби товарообігу, що спричиняє знецінення грошової одиниці і, відповідно, ріст цін на товари і послуги. Проте таке визначення інфляції не прийнято вважати повним. Інфляція – це складне соціально-економічне явище, що спричиняється диспропорціями виробництва у різних сферах ринкового господарства. Інфляція являє собою одну з найбільш гострих проблем сучасного розвитку економіки в багатьох державах світу.

В економічній теорії виділяють різні види інфляції в залежності від обраного критерію.

З точки зору темпів росту цін інфляцію поділяють на [5, с. 31]:

1) повзучу (помірну), для якої характерні відносно невисокі темпи росту цін, приблизно до 10% на рік. Цей ріст цін не здійснює вагомego негативного впливу на економіку;

2) галопуюча інфляція (темп росту цін – до 300 – 500% в рік). Місячні темпи інфляції вимірюються в двозначних числах. Така інфляція здійснює негативний вплив на економіку: збереження стають збитковими (відсоток по вкладах нижчий від темпів інфляції), довгострокові інвестиції стають надто ризикованими, рівень життя населення значно знижується;

3) гіперінфляція (темп росту цін більше 50% в місяць, за рік – більше 10 000%): ціни ростуть космічними темпами, різниця між цінами і заробітною платою стає катастрофічною;

З точки зору критерію співвідношення росту цін по різних товарних групах виділяють:

1) збалансовану інфляцію, при якій ціни різних товарів незмінні відносно одна одної. Збалансована інфляція не загрожує бізнесу. Необхідно лише періодично підвищувати ціни товарів: подорожчала сировина – відповідно збільшилася ціна кінцевої продукції;

2) незбалансована інфляція – явище стихійне, спонтанне, прогноз в даному випадку є неможливим [5, с. 35]. Фактор передбачуваності дозволяє по-новому поглянути на питання впливу інфляції на стратегію бізнесу.

З точки зору ступеня втручання держави у ринкові процеси виділяють:

- 1) відкриту інфляцію, яка характеризується невтручанням держави у процеси формування цін і заробітної плати;
- 2) пригнічувана інфляція, при якій здійснюється урядовий контроль росту цін чи заробітної плати, або обох одночасно.

Інфляція є результатом порушення рівноваги між попитом і пропозицією, тому в економічній літературі прийнято виділяти два типи інфляції: інфляцію попиту та інфляцію витрат. Порушення рівноваги з боку попиту називається інфляцією попиту. Інша ситуація виникає, коли ростуть витрати виробництва, тобто підіймається ціна пропозиції, виникає інфляція пропозиції.

Інфляція попиту виникає в результаті випуску в обіг додаткової маси платіжних засобів, що створює перевагу попиту над пропозицією і призводить до росту цін. Інфляція попиту виникає в результаті наступних грошових факторів:

- 1) мілітаризація економіки та зростання військових витрат;
- 2) дефіцит державного бюджету та ріст внутрішнього боргу;
- 3) кредитна експансія банків;
- 4) імпортована інфляція (це емісія національної валюти понад потреби товарообігу при покупці іноземної валюти державами з активним платіжним балансом);
- 5) надмірні інвестиції у важку промисловість (при цьому з ринку постійно витягаються елементи продуктивного капіталу, замість яких в обіг надходить додатковий грошовий еквівалент).

В світовій практиці під інфляцією витрат розуміється такий механізм формування цін, при якому їх ріст визначається не підвищенням попиту, а підвищенням витрат. Пропозиція при наявних цінах зменшується, що і викликає ріст цін. При цьому обсяги виробництва та зайнятість зменшуються – ознака нестачі попиту. Для інфляції витрат характерним є ріст всіх компонентів

виробничих затрат (матеріальних ресурсів, заробітної плати, витрат на покупку грошових ресурсів, тощо) і після того розповсюджується – в свою чергу, через підвищення витрат на кінцевий продукт [5, с. 40].

Інфляція витрат характеризується впливом наступних негрошових факторів на процеси ціноутворення [5, с. 41]:

- 1) знищення росту продуктивності праці і зменшення обсягів виробництва;
- 2) зростаюче значення сфери послуг (воно характеризується, з одного боку, більш повільним ростом продуктивності праці в порівнянні з галузями матеріального виробництва, а з іншого – великою питомою вагою заробітної плати в загальних витратах виробництва);
- 3) прискорення росту витрат і особливо заробітної плати на одиницю продукції;
- 4) енергетична криза.

В економічній літературі виділяють адміністративну інфляцію та спіральну інфляцію цін і зарплат. Адміністративна інфляція виникає в результаті впливу державних органів, ринкових спілок і об'єднань, окремих осіб тощо. Така інфляція проявляється у зміні тарифів на залізничні перевезення, платі за послуги пошти, зв'язку, комунальні послуги, збільшення ставок імпорتنих мит тощо.

Спіральна інфляція цін та зарплат близька за характером до адміністративної інфляції та інфляції витрат, оскільки обумовлюється підвищенням рівня заробітної плати (зокрема, працівникам бюджетної сфери), що призводить до росту грошової маси і відповідно провокує ріст цін на більшість продовольчих і промислових товарів. Відповідно ріст цін викликає необхідність індексації заробітної плати.

Історія економіки налічує досить велику кількість різних економічних шкіл і течій: класики і неокласики, меркантилісти, фізіократи, марксистська економія, інституціональна і магістральна економіки, радикальна економіка, вульгарна економіка, чиказька школа і лібералізм і багато інших. Представники майже

кожного з цих напрямків розробляли або розробляють свої погляди на глобальні економічні проблеми людства. Існують і їх теорії щодо інфляції.

Розглянемо монетарну і кейнсіанську інтерпретацію інфляційних процесів.

Виникнення кейнсіанства пов'язане з ім'ям видатного англійського економіста, теоретика і політичного діяча Д.М. Кейнса. Кейнсіанська теорія інфляції викликана надлишковим попитом. Представники цієї теорії вважають, що збільшення попиту з боку держави і підприємців призводить до зростання виробництва і зайнятості. У той же час збільшення попиту населення, оскільки він (попит) має невиробничий характер, призводить до інфляції. У зв'язку з цим вони рекомендують стимулювати приватні та державні інвестиції, але обмежувати заробітну плату працюючих. У даній концепції активну роль відіграє, за словами Кейнса, "ефективний", або грошовий попит, який, нібито, і створює грошову масу. Причому Кейнс розглядає два види інфляції [3, с. 135]:

1. напівінфляція (помірна, або повзуча), тобто таке зростання грошової маси в умовах безробіття, яке не представляє небезпеки, оскільки не стільки призводить до зростання цін, скільки сприяє залученню безробітних до процесу виробництва;

2. справжня інфляція (галопуюча) - вона можлива при досягненні повної зайнятості, коли зростання грошової маси цілком проявляється у зростанні цін на товари і послуги.

Кейнс рекомендував проводити зниження не номінальної, або «грошової», заробітної плати, а здійснювати "гнучку інфляційну грошову політику", яка в кінцевому результаті призведе до зниження реальної заробітної плати.

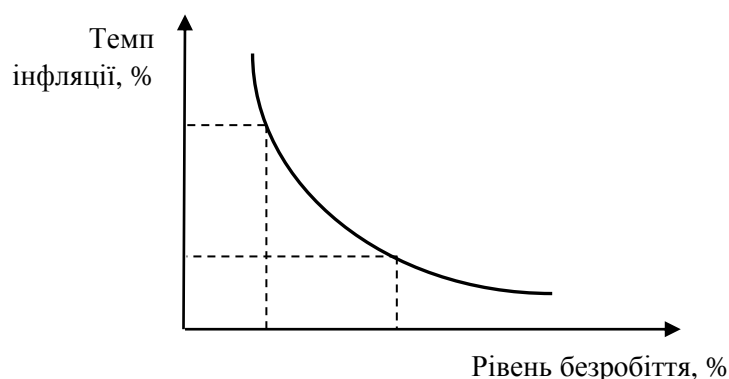


Рис.1. Крива Філіпса

На основі кейнсіанської теорії інфляції виникла так звана «крива Філіпса». Одночасно висока інфляція і високе безробіття існувати не можуть (рис.1) .

Відповідно до «кривої Філіпса» були розроблені рекомендації щодо призупинення інфляції, утримання її на певному рівні: або довести безробіття до високого рівня, або профспілкам вести більш стриману політику при переговорах про підвищення заробітної плати.

Теорія адаптивних очікувань припускає, що зміна номінальної заробітної плати відстає від змін рівня цін. Саме це уможливорює тимчасове підвищення прибутків, яке в свою чергу тимчасово стимулює зайнятість. Збільшення сукупного попиту може на деякий час збільшити прибутки і, відповідно, обсяг виробництва і зайнятість. Але номінальна заробітна плата незабаром підвищиться, скорочуючи прибуток підприємців і позбавляючи їх стимулу до розширення виробництва і збільшення зайнятості [6].

Відповідно до теорії адаптивних очікувань, запущений механізм інфляційних процесів неможливо зупинити негайно навіть при жорстких заходах стримування зростання сукупного попиту. Підприємці та працівники звикли до інфляції і очікують, що вона буде тривати. Робочі припускають зростання вартості життя як результат зростання інфляції, тому, укладаючи контракти, передбачають в них щорічний приріст заробітної плати. Іншим способом адаптації є перебудова сімейного бюджету в бік найбільш еластичних товарів і послуг, а також швидка матеріалізація грошей в товарно-матеріальні цінності. Фірми очікують підвищення цін на залучені ними фактори виробництва, тому планують обсяг виробництва і зростання цін на всю продукцію таким чином, щоб перекласти це збільшення на плечі споживачів.

Державна адаптаційна політика побудована на тому, що всі суб'єкти ринкової економіки в своїх діях враховують інфляцію, виходячи з попередніх і поточних темпів інфляції. Тому основним принципом адаптаційної політики є пристосування до неї для пом'якшення впливу інфляції на економіку [6].

У 60-70 роки ХХ століття у Великобританії застосовувалася адаптаційна політика для регулювання економіки, але вона виявилася неефективною, так як стримування цін призводило до зниження продуктивності праці і життєвого рівня населення.

Крім теорії адаптивних очікувань, існує ще теорія раціональних інфляційних очікувань.

Теорія раціональних очікувань отримала широке поширення в середині 70-х років ХХ століття. Теорія раціональних очікувань включає загальноприйняте в економічній теорії переконання, що людям властива раціональна поведінка. Люди збирають і осмислюють інформацію, що представляє для них грошовий інтерес, так як їх доходи обмежені, в той час як бажання носять безмежний характер. Якщо споживачі дізнаються про швидке зниження цін на будь-яку продукцію, то вони скоротять своє споживання даного продукту і виробники змушені будуть знизити ціни. Формуючи свої прийдешні очікування, раціонально мислячий суб'єкт повинен аналізувати не тільки минуле, а й майбутнє. Зокрема, йому необхідно уважно ставитися до того, про що говорять і що, мабуть, будуть робити особи, від яких залежить прийняття державних рішень. Йому також необхідно взяти до уваги можливий вплив теперішньої та майбутньої економічної політики на подальший розвиток економічних подій, так як люди не наївно сприймають отриману інформацію, а прагнуть передбачити дійсний хід подій [6].

Регулювання економіки з урахуванням раціональних очікувань вимагає відкритості в проведенні економічної політики з боку держави. Інформованість населення дозволяє мати велику передбачуваність в поведінці населення, в іншому випадку навіть найвдаліша концепція економічного розвитку може не дати результатів через неадекватну поведінку населення. Прикладом вдалого використання теорії раціональних очікувань в економічній політиці можна вважати способи скасування талонної системи в Росії. Проведення заходів щодо скасування талонів передбачало поетапний перехід до вільної торгівлі в різних регіонах. Для забезпечення ажіотажного попиту були накопичені значні запаси, які дозволили наситити ринок без виникнення дефіциту.

З теорії адаптивних і раціональних очікувань випливає висновок: головним напрямком дій держави повинна стати стабілізація грошової маси в обігу. Її збільшення призводить до зростання виробництва лише до досягнення економікою «повної зайнятості», тобто до досягнення природного рівня безробіття, а потім тягне тільки зростання цін.

Монетаризм - макроекономічна теорія, згідно з якою кількість грошей в обігу є визначальним фактором розвитку економіки. Представники даного напрямку розглядають інфляцію як грошовий феномен, тобто результат надлишкової кількості грошей в обігу. З цією метою вони порівнюють індекси грошової маси та фізичного обсягу ВВП. Тут гроші відіграють активну роль, тобто грошова маса "створює" попит.

На думку монетаристів, ринкова економіка має стійкість, саморегуляцію і прагнення до стабільності. Ціни виконують роль головного інструменту, що забезпечує коригування у разі порушення рівноваги. Диспропорції з'являються в результаті зовнішнього втручання, помилок державного регулювання [5, с. 89].

Монетаристи вважають, що серед різних інструментів, що впливають на економіку, перевагу слід віддавати фінансовим інструментам. Саме вони (а не адміністративні, не податкові, не на ціні методи) здатні найкращим чином забезпечити економічну стабільність.

Монетаристи виступають проти некейнсіанських заходів антициклічного регулювання, розглядаючи розвиток промислового циклу як зміну інфляції (підйом) і дефляції (криза). Звідси вони роблять висновок; оскільки інфляція викликає підйом промислового виробництва, її слід підтримувати в помірних розмірах.

Зростання впливу і популярності монетаризму, особливо в США і Великобританії, де він був прийнятий в якості основної теорії при розробці економічної політики, пов'язані з загостренням інфляційних процесів та їх впливом на стан економіки [6].

Таким чином, до вивчення питань інфляції зверталися представники різних шкіл макроекономічного аналізу. Ці погляди в більшості випадків відрізнялися, і

набували популярність в державі в різні періоди часу. Тому можна сказати, що єдиної думки з приводу інфляції в сучасному світі не існує: будь-яка точка зору має право на життя.

2. Аналіз інфляційних процесів та динаміки цін на бензин в Україні.

Для аналізу індексу споживчих цін (або індексу інфляції) та цін на пальне (для прикладу візьмемо ціни на бензин А-95) проаналізуємо ситуацію в Україні протягом останніх шести місяців тобто з травня по грудень(табл.1).

Таблиця 1

Зведена таблиця індексів споживчих цін за останній рік (%)

Місяці	2017
Січень	101,1
Лютий	101,0
Березень	101,8
Квітень	100,9
Травень	101,3
Червень	101,6
Липень	100,2
Серпень	99,9
Вересень	102,0
Жовтень	101,2
Листопад	
Грудень	
За рік	111,5

Аналізуючи відсоток інфляції, можна сказати, що він залишався досить стабільним у 2017 році. Щоб порівняти зростання цін на пальне зі зростанням інфляції порівняємо їх (рис. 2, рис. 3).

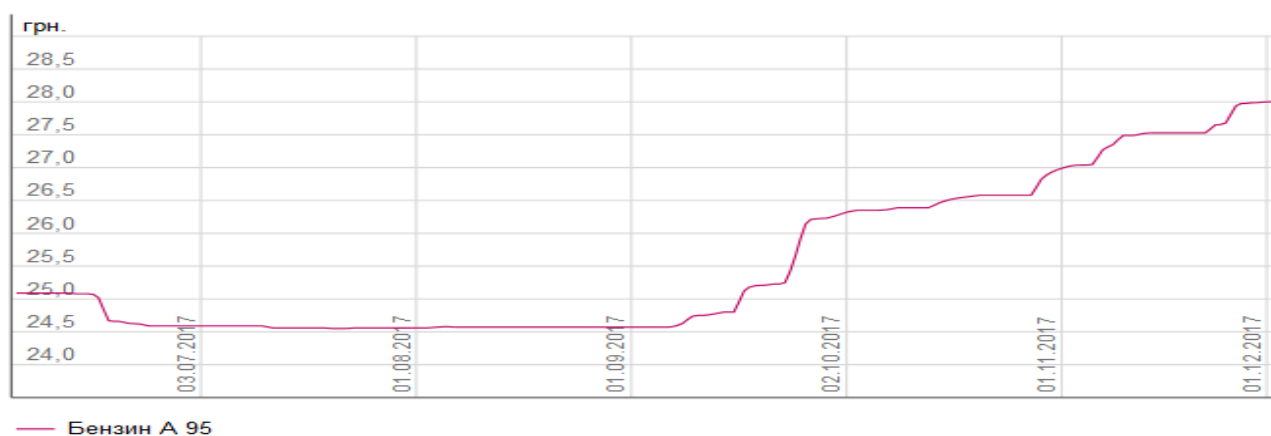


Рис. 2. Ціни на бензин А-95 на АЗС України за минулий період.

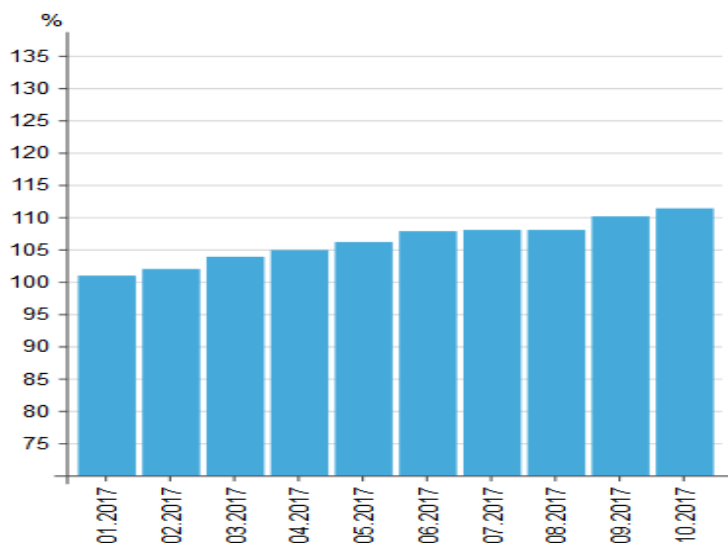


Рис. 3. Динаміка зміни індексу інфляції в Україні за останній період зі зростаючим підсумком.

Порівнюючи діаграми можна сказати що ціна на бензин збільшувалася співвідносно до темпів інфляції. Докладніший аналіз проведемо згідно до таблиці у Додатку А.

Причина зростання — світовий ринок, а також валютна нестабільність. Котирування початок листопада виявилися дуже високі, наприклад, по бензину вони досягли \$627, що на \$70, або більш ніж на 10% вище жовтневих рівнів (в середньому \$557/тонна).

По дизпаливу у листопаді котирування вище ніж у жовтні на \$25 (\$534/тонна). В еквіваленті вказане зростання становить понад 1,5 грн на літрі бензину і 70 коп. на літрі ДТ. Саме тому ціни на бензин першими відреагували на підйом світових котирувань.

Підвищення котирувань дуже значне, щоб пройти непомітним для повністю залежного від нього українського ринку. Немає приводу вважати, що АЗС продемонструють весь потенціал зростання в 1,5 грн/літр, але швидше за все вартість бензину зросте на 1 грн/літр.

По дизельному паливу підвищення не повинно перевищити 50 коп./літр. Є надія, що ціни можуть змінити напрямок, але в будь-якому випадку наш ринок вже підхопив підвищувальний тренд і тепер знадобиться час, щоб розвернутися.

Варто зазначити, що середня роздрібна ціна бензину марки А-95 на українських АЗС переступила позначку в \$1/літр. У період з 3 по 10 листопада середня ціна бензину марки А-95 зросла на 1,2% (на 0,33 грн) — до 27,35 грн/літр.

3. Особливості ціноутворення на ринку нафтопродуктів в Україні.

В Україні законом передбачено порядок контролю ціни на нафтопродукти, виготовлені в Україні та завезені на її митну територію, також і з держав СНД, і діє незалежно від форм власності на всі суб'єкти підприємницької діяльності.

Собівартість нафтопродуктів розраховується згідно з Основними положеннями про склад затрат виробництва (обігу) і складання фінансових результатів в організаціях України і на підприємствах, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 1993 р. № 764, і галузевих інструкцій.

До ціни, за якою реалізують нафтопродукти враховується податок на додану вартість, який нараховують відповідно до чинного законодавства, а до ціни продажу споживачам автомобільного і дизельного мастила, дизельного палива, автомобільного бензину, ще, враховується збір від їх продажу згідно до Порядку збору та використання коштів для фінансування затрат, пов'язаних з реконструкцією, будівництвом, утриманням і ремонтом автомобільних доріг загального користування, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 2 лютого 1993 р. № 83.

Ціна на нафтопродукти, що імпортуються з інших країн світу (крім країн СНД), не має перевищувати рівня цін у світі на момент закупівлі. Оптово-відпускна ціна на нафтопродукти, що виготовляються нафтопереробними заводами України і реалізуються на ринку України, визначаються з врахуванням граничного рівня рентабельності розміром 25 відсотків до повної собівартості виробництва продукції.

При реалізації в Україні нафтопродуктів, у тому числі імпортних (крім побутового палива і гасу для освітлення, що реалізується населенню), встановлюються такі граничні рівні рентабельності до товарообороту даних продуктів:

- 1) для підприємств що займаються забезпеченням нафтопродуктів, що входять до сфери управління Держкомнафтогазу, - не більше, як 7 відсотків;
- 2) для організацій і підприємств, що знаходяться у складі концерну "Укграротехсервіс", - не більше, як 1,5 відсотка;

3) для решти суб'єктів підприємницької діяльності - не більше, як 5 відсотків.

За рахунок фіксованого граничного рівня рентабельності підприємства нафтопродуктозабезпечення, що входять до сфери управління Держкомнафтогазу, перебивають втрати спричинені реалізацією населенню пічного побутового палива і гасу для освітлення за граничними роздрібними цінами, затвердженими Кабінетом Міністрів України.

У разі обрахунку товарообороту нафтопродуктів, що є імпортними, митна вартість розраховується шляхом перерахунку контрактної вартості даного товару в українські гривні за курсом Національного банку, що діяв у момент прийняття вантажної митної декларації.

4. Антимонопольне регулювання ринку бензину в Україні.

Важлива роль у здійсненні конкурентної політики належить Антимонопольному комітету України – органу зі спеціальним статусом, метою діяльності якого є захист конкуренції в підприємницькій діяльності та у сфері державних закупівель.

Ключове значення конкуренції для дії “невидимої руки” Адам Сміта загальновідоме та загальновизнане. Проте підходи щодо політики підтримки конкуренції різняться. Ліберали та неоліберали – Адам Сміт, Людвіг фон Мізес, Фрідріх фон Гаек, Мюррей Ротбард та Мілтон Фрідман – обґрунтовують максимальну користь для розвитку конкуренції від невтручання держави в економічні процеси. При цьому держава підтримує конкуренцію через гарантування прав власності, свободи входження на ринок, забезпечення рівних умов конкуренції. Серед вітчизняних дослідників конкуренції та дослідників з країн СНД провідне місце займають А. Шастітко, С. Авдашева, Г. Лозова, В. Клименко та інші.

Для аналізу ролі Антимонопольного комітету України в розвитку конкуренції потрібно визначити сутність антимонопольної політики та конкурентної політики. Необхідно зазначити, що поняття антимонопольної політики та конкурентної політики не є синонімами. І хоча багато завдань антимонопольної політики пов’язані із завданнями конкурентної політики, проте конкурентна політика – поняття ширше. Антимонопольну політику можна визначити як сукупність дій, спрямованих на захист конкуренції, через установлення та підтримання правил, які запобігають виникненню обставин та забороняють дії, що можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції. Конкурентна політика, разом із завданням захисту конкуренції, ставить за мету її розвиток і включає заходи, направлені на формування нових ринків [4; 6]. Виходячи з цієї логіки, серед інструментів конкурентної політики виділяють два основних блоки, а саме захисні та активні заходи.

Захисні заходи передбачають, що на ринку вже існує конкуренція і зорієнтовані на підтримання вже існуючого рівня конкуренції. До таких заходів

відносять контроль над угодами з економічної концентрації, запобігання та унеможливлення зловживань домінуючим становищем, змов та узгоджених дій, монополістичної діяльності за участі органів влади і органів місцевого самоуправління, а також боротьба із недобросовісною конкуренцією.

Активні заходи спрямовані на створення конкуренції у сферах, де її раніше не було, або стримувалось факторами регуляторного характеру. До таких заходів відносять:

- розвиток конкуренції у галузях, де характерні природні монополії,
- встановлення і забезпечення підтримання правил конкуренції на ринках, де покупцями чи продавцями виступає держава,
- зниження адміністративних бар'єрів і реформування системи регулювання,
- створення нових ринків, шляхом передачі господарських функцій від держави на користь приватних компаній і т.п.

В Україні відповідальним органом за здійснення захисних та активних заходів конкурентної політики є Антимонопольний комітет України. Він був створений у 1993 р. як державний орган зі спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері державних закупівель [1].

Основними завданнями АМКУ із забезпечення захисних заходів є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики в частині:

1. Здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції;
2. Контролю за концентрацією, узгодженими діями суб'єктів господарювання та дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції під час регулювання цін (тарифів) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами монополій;
3. Здійснення контролю щодо створення конкурентного середовища та захисту конкуренції у сфері державних закупівель.

Захисними заходами виступає робота АМКУ по дотриманню таких законодавчих актів:

- Конституція України;
- Закон України “Про Антимонопольний комітет України”;
- Закон України “Про захист економічної конкуренції”;
- Закон України “Про захист від недобросовісної конкуренції”;
- Закон України “Про природні монополії” та ін.

До активних заходів здійснення конкурентної політики Антимонопольного комітету належить діяльність, спрямована на:

1. Сприяння розвитку добросовісної конкуренції;
2. Методичне забезпечення застосування законодавства про захист економічної конкуренції.

Прикладом втручання Антимонопольного комітету України може слугувати цьогорічна підозра мережі АЗС в антиконкурентних узгоджених діях через синхронне підвищення роздрібних цін на бензин і дизельне пальне, яке відбулося в третій декаді вересня.

З початку вересня середні роздрібні ціни на бензин марки А-95 в цілому по Україні зросли більш ніж на 5%. Аналогічна ситуація спостерігається на ринку роздрібною торгівлі дизельним паливом. Така ситуація не могла залишитися без уваги комітету, оскільки синхронність підвищення роздрібних цін на світлі нафтопродукти впродовж вересня 2017 року може свідчити про наявність в діях учасників ринку антиконкурентних узгоджених дій.

Для з'ясування відповідності дій учасників ринку вимогам законодавства про захист економічної конкуренції АМКУ проводить дослідження ринку нафтопродуктів, і направив запити до Фіскальної служби (для одержання інформації про обсяги та вартість нафтопродуктів, їх наявність чи відсутність, а також про дефіцит на ринку), до Мінекономрозвитку (про зміни попиту і пропозиції на ринку палива), до Міненерговугілля (про прогнозовані ціни на пальне і причини їх змін).

Також комітет направив запит компаніям, у яких найвищий рівень цін, про надання інформації та пояснень причин підвищення роздрібних цін на бензин і дизельне пальне.

Відповідно до даних, наданих УНІАН, роздрібна вартість бензину і дизельного пального в багатьох мережах АЗС в Україні впродовж 23-25 вересня зросла в середньому на 30-60 коп. за літр. 26 вересня пальне подорожчало ще на 0,1-1,5 грн за літр.

У разі виявлення на ринках бензинів і дизельного пального ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції Антимонопольним комітетом України буде вжито відповідних заходів.

ВИСНОВКИ

У процесі виконання курсової роботи було виконано наступні завдання:

- 1) вивчити склад поняття «інфляція», види, типи інфляції;
- 2) розглянути стан інфляції в Україні та інфляційний вплив на ціноутворення;
- 3) проаналізувати заходи спрямовані на подолання інфляційних процесів в Україні.

Зважаючи на особливості ціноутворення на ринку нафтопродуктів України, не є дивним виявлена в результаті аналізу та порівняння інфляційних процесів та динаміки цін на бензин закономірність зміни темпів інфляції та цін на пальне.

Зважаючи на всю опрацьовану інформацію, висновок є досить очікуваним, так як процес інфляції знижує купівельну спроможність грошей, а відповідно результатом даного процесу і є підвищення цін.

Список використаної літератури

1. Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26.11.1993 р. № 3659-12. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Бондарь, Л.В. Проблемы макроэкономической нестабильности в условиях перехода к рыночной экономике / Л.В. Бондарь - Минск: ИУиП, 2012. - 35 с.
3. Булатов, А.С. Экономика / А.С. Булатов - Москва: ЮРИСТЪ, 2013. - 251 с
4. Индекс споживчих цін за останні 10 років [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Ціни на бензин, дизпаливо, газ на АЗС України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Красникова, Е.В. Экономика переходного периода: учебное пособие для студентов, обуч. по напр. «Экономика» и др. экон. специальностям - Москва: Омега-Л, 1998. - 457 с.
7. Смирнов, А.А. Инфляция: сущность, динамика, пути преодоления / Московский педагогический государственный университет имени В.И. Ленина. - Москва: Омега-Л, 1994 - 487 с.
8. Пелих, С.А. Антиинфляционная политика государства в переходной экономике / С.А. Пелих // Новая экономика. - Минск, 2008. - №1.
9. Основи економічної теорії: Політекономічний аспект: Підручник / Г.Н. Климко, В.П. Нестеренко, Л.О. Канищенко та ін.; За ред. Г.Н. Климка, В.П. Нестеренка.– К.: Вища шк., 2003.– С. 404 - 406.: іл.
10. Савчук М. Інфляція в Україні: витоки і сучасний стан // Економіка України.- 2001.- № 2.- С.9-18.